„Nikdy nepochybujte o tom, že by malá skupina přemýšlivých, odhodlaných osob mohla změnit svět. Ve skutečnosti je to jediná věc, která ho vůbec kdy změnila.“ - **Margaret Mead**

Globalizační trendy

evropský sociální fond v ČR
EVROPSKÁ UNIE
MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY
OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost
UNIVERZITA OBRANY
INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

1. Úvod
2. Vznik a vývoj globalizace
3. Globalizace - naděje i hrozba
4. Postup globalizace
5. Podnik v globálním prostředí

Literatura:

Mikuláš Pichanič *Mezinárodní management a globalizace*

Jaromír VEBER *Management*

1. Úvod

- **Globalizace je reakcí na přesycenost domácích trhů, procesem hledání nových odbytišť, hledání a využívání nových či levnějších materiálních i lidských zdrojů, alokování kapitálu tam, kde přinese nejlepší zhodnocení.**

- **Globalizace je zavedení dělby práce v celosvětovém měřítku, monitorování a využívání komparativních výhod na straně**

  - **surovin,**
  - **levné pracovní síly,**
  - **schopných lidí,**
  - **koupěschopné poptávky.**

„ Žijeme ve světové ekonomice a budeme v ní žít celý svůj život,i když nikdy nevytáhneme paty z domova. "

Lester Thurow

Faktory podporující globalizaci:

- **možnosti soudobé dopravy**
- **rozvoj komunikační techniky**
- **moderní logistické systémy**
- **faktory „lokální, regionální, národní“ nejsou určující**
- **efektivnost v podnikání je posuzována a naplňována v mezinárodním kontextu**

Globalizace má svůj rub i líc

- přínos pro většinu lidstva
- rozvoj světové ekonomiky se ubírá správnou cestou - k celosvětové prosperitě
- není samovolná ale je pečlivě vedená manažery

- globalizující proces vede k polarizaci světa - zvyšování bohatství menšiny
- pohyb světového kapitálu je mimo kontrolu vlád
- poškozování životního prostředí
- rozmach organizovaného zločinu

Globalizace je charakteristickým rysem všech sfér života společnosti:

- **politiky,**
- **bezpečnosti,**
- **kultury,**
- **sportu,**
- **cestovního ruchu,**
- **kriminalistiky,**
- **ekonomiky včetně finančnictví,**
- **ochrany životního prostředí.**

2. Vznik a vývoj globalizace

„Zlatá doba globalizace"

- zrušení tzv. obilního zákona (1846) a „navigačních akt" (1849) v Británii;
- 1860 – Británie a Francie – „Cobdenova smlouva“
- technický pokrok (parní stroj, vynález telegrafu, pokrok v technologiích vynucený potřebami nového průmyslu);
- 1880 - 1912 se tonáž světové flotily zdvojnásobila

- světová železniční síť rozšířila o více než 700 tisíc kilometrů.

esf evropský sociální fond v ČR
EVROPSKÁ UNIE
MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY
OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost
UNIVERZITA OBRANY
INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

- **Evropa a Amerika - otevřený obchod,**
- **Asie a Afrika – pod vlivem koloniálních mocností,**
- **1820 - 1870 činil přírůstek HDP na hlavu o 0,6 % ročně,**
- **1870 - 1913 vzrostl na 1,3 % ročně,**
- **1913 - nové komunikační možnosti,**
- **70. léta 19. století - uvažování o společné měně.**

GLOBALIZACE

FÁZE VÝVOJE

Zemědělská 1870 - 1914

10% světové populace migrovalo

Industriální 1950 - 1980

GATT,EHS, NAFTA, OECD, RVHP

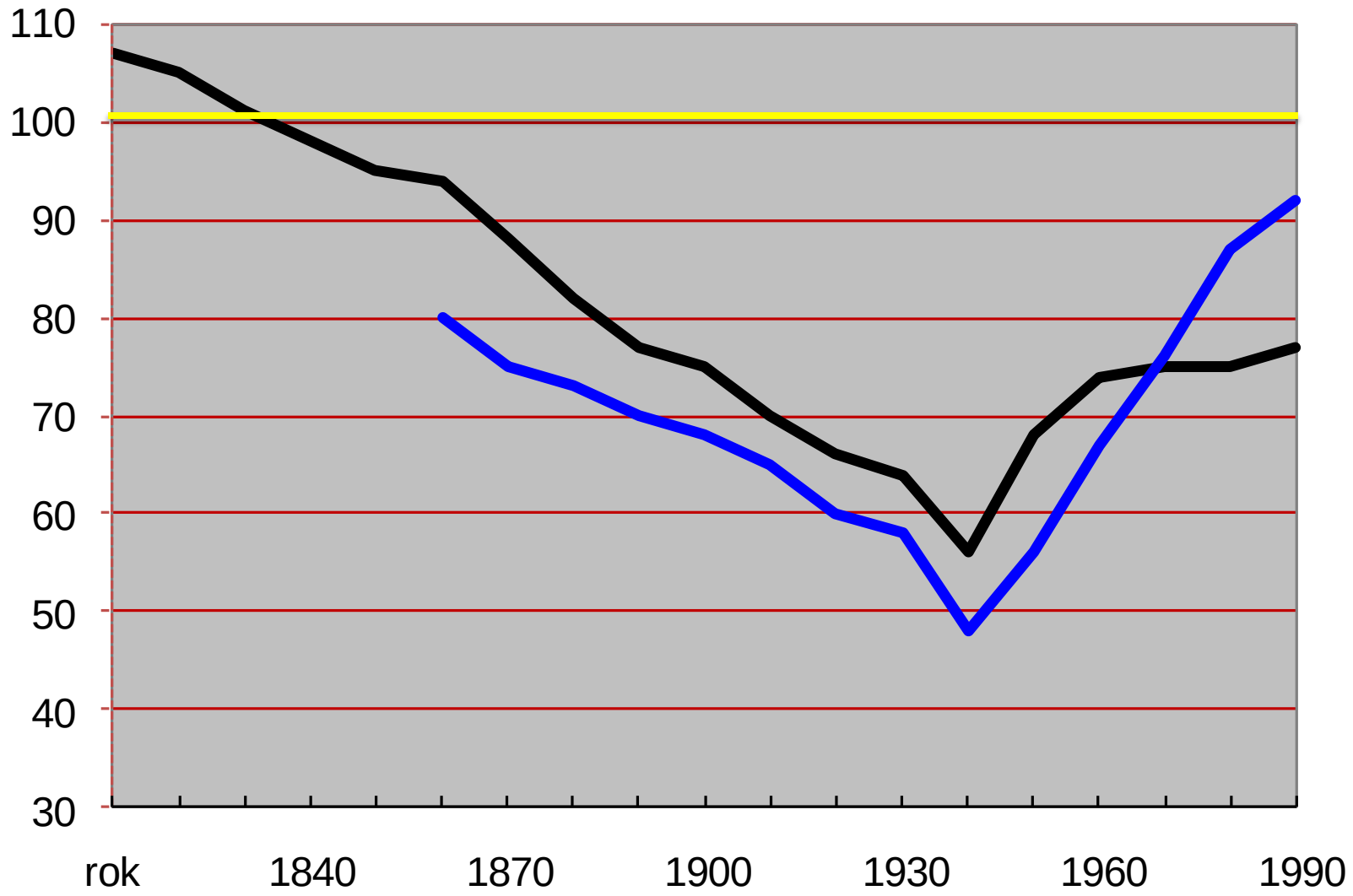
Informační

Pokrok v komunikačních technologiích

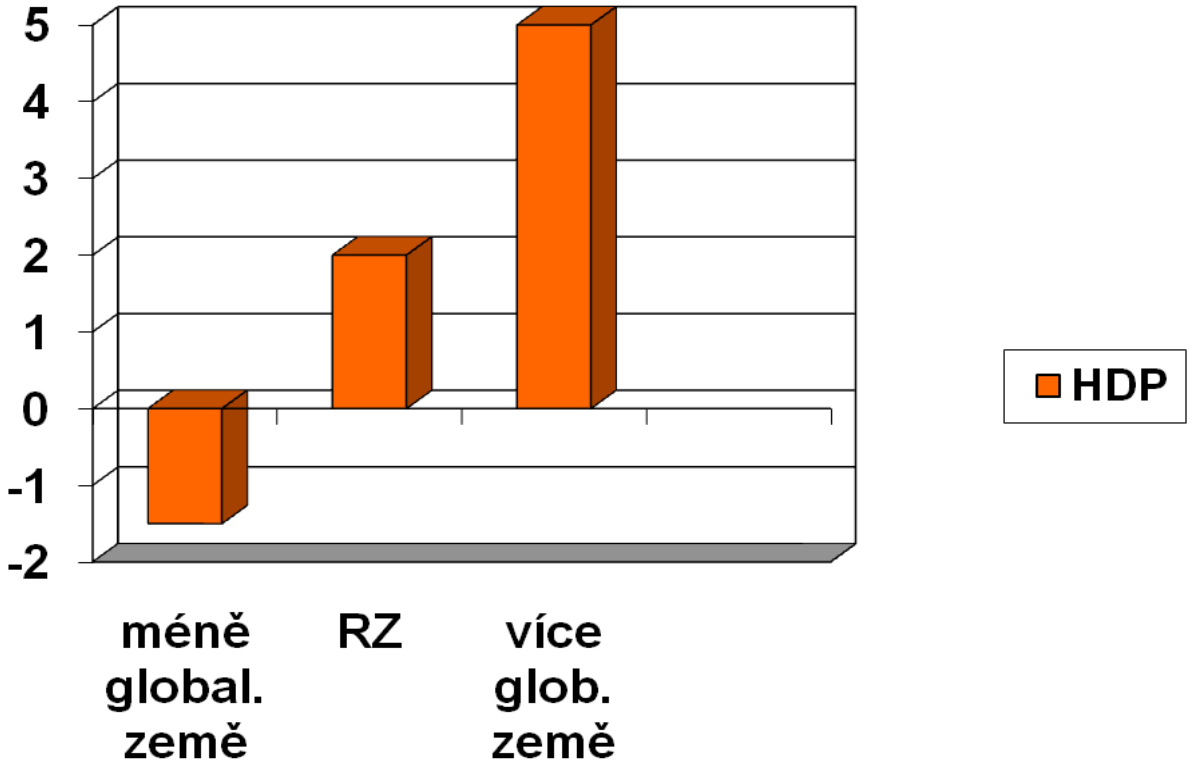
•Rozvinuté
•rozvojové,
více globalizované 24 (3mld obyv.)
•méně globalizované 2mld obyv.

esf evropský sociální fond v ČR
EVROPSKÁ UNIE
MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY
OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost
UNIVERZITA OBRANY
INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Výkonnost ekonomiky zemí EU jako procento výkonnosti USA

Globalizace přispívá k růstu HDP, má schopnost spolupodílet se na odstranění chudoby a nerovnosti ŽÚ

Růst HDP na hlavu (v%) na počátku 21. st.

GLOBALIZACE

Proměny globálního světa

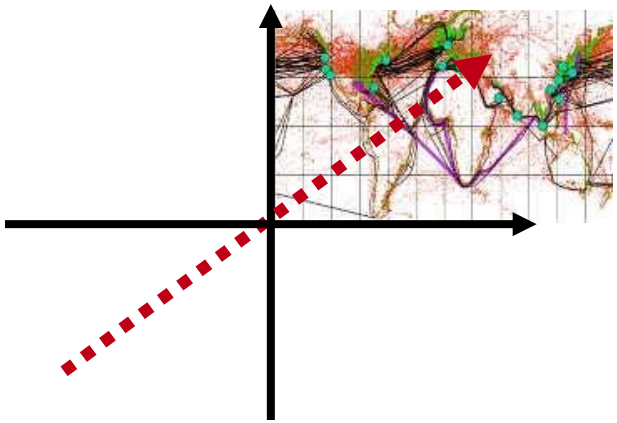
Informační věk

- Změny probíhají v krátkých cyklech
- Rozsáhlejší kompetence jednotlivců
- Adaptabilní plánování
- Promyšlené spojenectví
- Vzájemná závislost

Globalizace II

(1947 – 199X)

- Nacionalismus, národní státy
- Vyspělé zužující se tradiční trhy
- Masová produkce=úspěch
- Bezpečnost = Obrana

Globalizace III

(199X – 20XX)

- Otevřená globalizovaná tzv.“high tech“ společnost
- Hledání příležitostí na trhu
- Malé série výrobků = vysoká specializace
- Bezpečnost = Obrana+ vše další - preventivní zásahy

Průmyslový věk

- Změny probíhají v delších časových cyklech
- Kvalitní a stabilní organizace práce
- Dobře uvážené plánování
- Nekonfliktní spojenectví
- Nepříjemná závislost

3. Globalizace - naděje i hrozba

Naděje globalizace

- **Globalizace by měla světovému hospodářství umožňovat větší dynamiku růstu,**
- **úroveň produktivity a růst závisejí na specializaci,**
- **rozšířený mezinárodní trh pro zboží přináší:**
  - ✓ **hlubší specializaci**
  - ✓ **inovace**
  - ✓ **globální zvýšení úrovně produktivity a míry růstu**

Hrozby globalizace

- **Strach ze ztráty pracovních příležitostí v průmyslově vyspělých zemích,**
- **ZbygnievBrzezinsky (titytainment) prohlubování sociálních rozdílů konfliktní potenciál,**
- **ztráta politické kontroly nad hospodářstvím, investiční politika, politické směřování, státní pomoc - EU,**
- **regionalizace- mizí státní hranice,**
- **Samuel Huntington – Střet civilizací**

Zastavit globalizaci?

- ***dotýká miliónů aktérů,***
- **globalizace vede k urychlení vývoje - VTR,**
- ***vše se děje rychleji –*** **zvyšuje se ekonomické *riziko*,**
- **na významu nabývají *informace.***

Vypojení z procesu globalizace - hospodářská i politická izolace

GLOBALIZACE

Hnací síly

Deregulace

ideologie volných trhů se prosazuje stále razantněji

Liberalizace a otevírání trhů

umožňuje i zahraničním podnikům obsazovat dosud chráněné vnitřní trhy

Technický a technologický pokrok

internet, e-commerce apod. mění hospodářství natolik, že se už nyní hovoří o tzv. nové ekonomice

esf evropský sociální fond v ČR
EVROPSKÁ UNIE
MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY
OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost
UNIVERZITA OBRANY
INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

GLOBALIZACE

Brzdící síly

Vzestup etnopolitiky

Využití populismu
Argentina, Venezuela, Zimbabwe, Bolívie
Uruguaj, Brazílie

Ústup neoliberalismu

Zpochybnění filozofie liberalizace = globalizace = demokratizace
Nedocenění znalosti

Antiamerikanismus

Robert KAGAN
Muslimský antiamerikanismus = totalizující náboženství

Nevládní organizace a antiglobalizační hnutí

Formují se na straně levicově orientovaných studentů (boj proti nadnárodním korporacím)

4.Postup globalizace

Globalizace finančních toků
Globalizace energetických zdrojů
Globalizace informačních toků
Globalizace zbožových trhů
Globalizace obchodu
Globalizace trhu práce
Globalizace z pohledu podniku

Globalizace finančních toků

- **vlna bankovních fúzí a spojování burz;**
- **euro - Euroland**
- **dolar - dolarland**
- **jen - jenland**

Globalizace energetických zdrojů

- **Energetika - ovládána silnými společnostmi;**
- **vlna fúzí**
- **rozšíření konkurenčního prostoru s energetickými surovinami i energií samou.**

Například

- ***Jako příklad lze uvést British Petroleum (BP), která během několika měsíců „pozřela" americkou Amoco a Areo;***
- ***přesuny ropy;***
- ***Dodávky levného uhlí z Kolumbie, Austrálie, Indonésie a z Jihoafrické republiky 200 mil. t uhlí ročně;***
- ***V roce 1998 dosáhla v sektoru výroby elektřiny hodnota fúzí 50 miliard USD - ve srovnání s rokem 1997 se hodnota fúzí zdvojnásobila;***
- ***ČEZ.***

esf evropský sociální fond v ČR
EVROPSKÁ UNIE
MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY
OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost
UNIVERZITA OBRANY
INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Globalizace informačních toků

- **přechod od analogových k digitálním médiím;**
- **internet;**
- **globalizace kultury;**
- **v islámských zemích sílí tlak proti převaze tzv. západní kultury.**

Globalizace zbožových trhů

WTO – dominantní postavení;

- **světový zbožový obchod neprobíhá bez problémů – ekologie, S a J;**
- **1998 - 2009 vzrostla hodnota mezinárodní výměny zboží na 12 bilionů amerických dolarů - cca 28 % výkonnosti světového hospodářství;**
- **v roce 1998 tento podíl činil 24,3 % *a* před 20 lety 10 % světového HDP;**
- **podle OSN rozvojové země ztrácejí ročně více než 700 miliard USD,**
- **na evropském trhu každých pět let mizí 1/5 dosavadních podnikatelských subjektů;**
- **deset největších obchodních firem zvyšuje své prodeje o 90 %.**

Globalizace obchodu

- **Obchod s potravinami a spotřebním zbožím;**
- **koncentrace super a hypermarketů - MNC;**
- **v boji o zákazníka se využívá diskontního prodeje - likvidace řady drobných obchodníků;**
- **nákup zboží pro obchod ve velkém u výrobců;**
- **zásilkový prodej.**

Globalizace trhu práce

- **globalizace v makroekonomickém pohledu může znamenat odliv intelektuálního potenciálu z chudších zemí - obavy;**
- **migrace - chtěná;**
- **migrace - nechtěná!!!**

Globalizace z pohledu podniku

lze posoudit na základě aktivit v zahraničí;

- **vypovídací schopnost - objem produktů, kapitálu, technologií apod., který z podnikových zdrojů proudí za hranice.**

- ***Příklad***

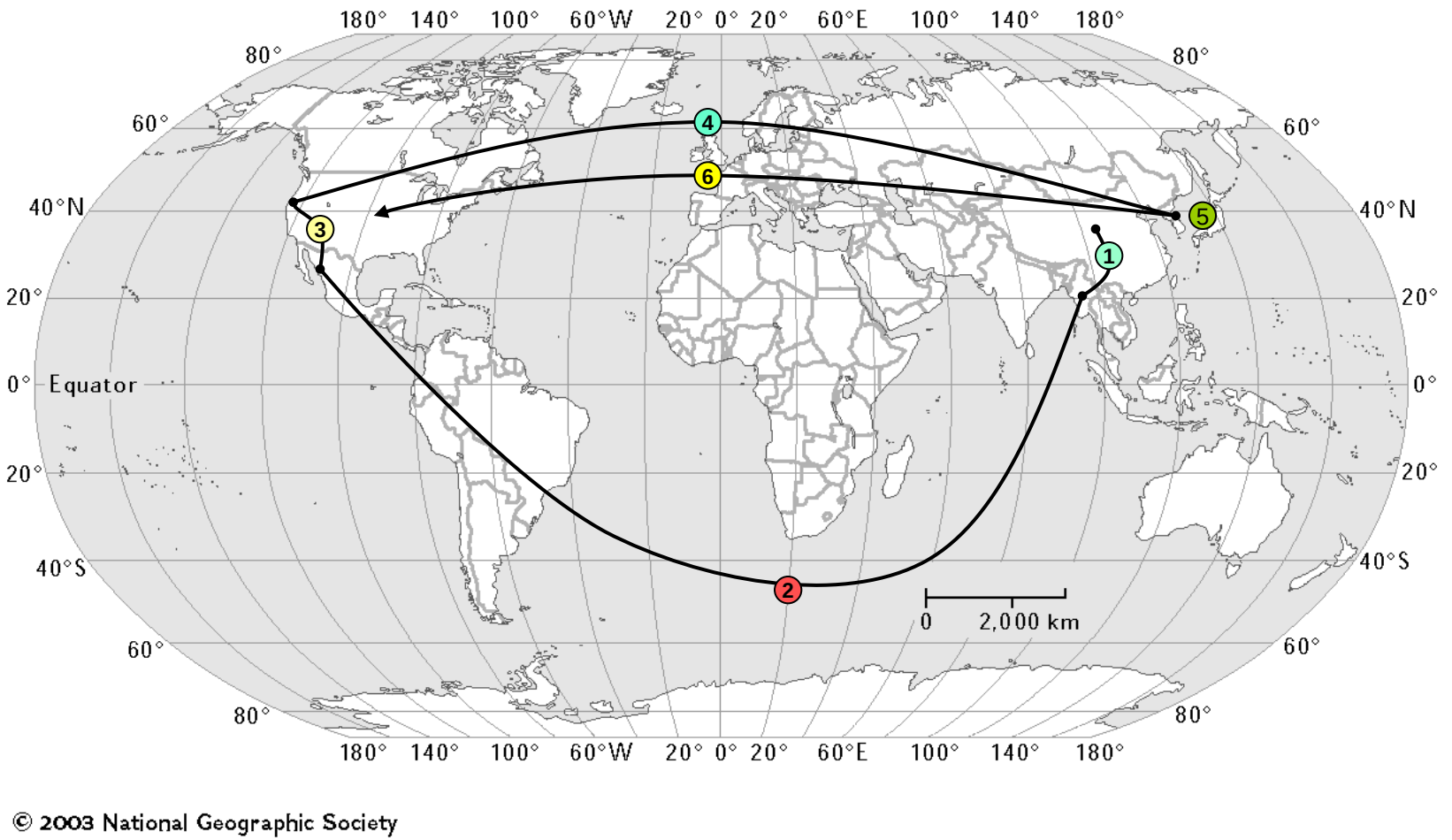
Toyota

realizovala koncem roku 2000 celou třetinu své produkce v dceřiných společnostech v 25 zemích na všech kontinentech;

- ***Toyota vyváží 38 % svých produktů vyráběných v Japonsku;***
- ***v rámci své produkční sítě v Asii vyváží Toyota vznětové motory z Thajska, převodovky z Filipín, další významné součásti vyváží z Malajsie a Indonésie - indikátor začlenění podniku do procesu globalizace;***
- ***za ½ 2006 zvýšila prodej aut o 10%.***

1.Optické čtecí zařízení z Č do T

Příklad mezinárodního produktu – automobil KIA

2.Mech. a elektr. část a se smontují v T a přeprava doMexika

3. Přeprava na NA do firmy DELCO v M vzniká audio systém

4. Přeprava audiosystému do Kalifornie odtud lodi do JK

5. Přehrávače se vmontují do Sorenta v hlavním sídle firmy

6. SORENTO se plaví zpět na trh v USA

5. Podnik v globálním prostředí

Od národní ke globální firmě

Podnikatelské subjekty mají dvě možnosti:

- ***pasivní přizpůsobování***

  - pečlivě monitorovat všechny vlivy globalizace a průběžně jim přizpůsobovat svou strategii, své chování;

  - firma je koncipována jako malá organizace se záměrem působit na lokálním trhu;

  - firma nedisponuje dostatkem finančních zdrojů;

  - nedisponuje kvalifikovanými pracovníky, nezbytným know-how;

  - RWR (read, write, reckon)

- ***aktivně se zapojit do globalizačního dění*** **– MNC**

Vznik MNC

Export přebytku produkce do zahraničí

Výstavba poboček v zahraničí k zásobování nových trhů

Zahraniční pobočky uspokojují jiný národní trh, než který obsluhovaly primárně

Zahraniční pobočky exportují zboží do původní domovské země

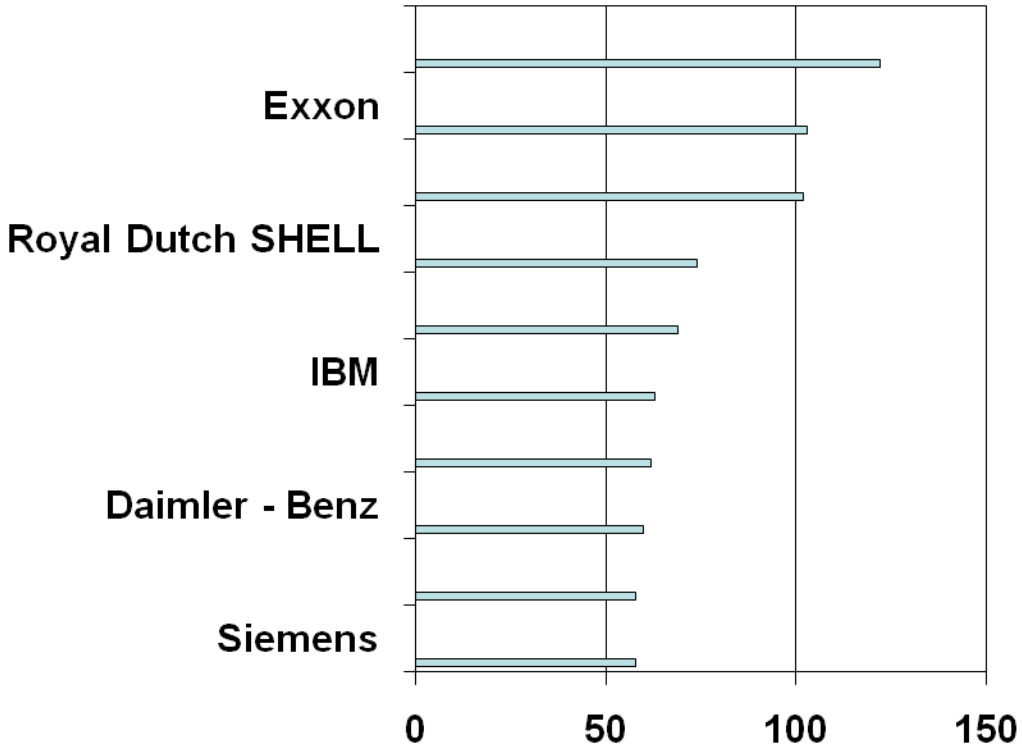
Firma se stává internacionální a globální

Největší firmy světa dle celkových tržeb v roce 2000

Společnost	Odvětví	Země	Obrat (mil.USD)	Zaměstnanci (Tisíce)
Generals Motors	automobily	USA	178 558	392,0
Wal-Mart Stores	**supermarkety**	**USA**	**250 000**	**1 025,0**
Ford Motor	automobily	USA	162 558	364,6
Exxon Mobil	energie	USA	160 883	115,0
Toyota Motor	automobily	Japonsko	130 697	214,6
General Electric	elektřina	USA	131 630	316,5
Royal Dutch/Shel	energie	Nizozemí/VB	180 366	99,0

Porovnání výkonnosti vybraných MNC a národních států

Tržby v miliardách dolarů

Súdán	10
Tanzanie	12
Nigérie	30
Irsko	40
Nový Zéland	50
Turecko	220
Brazílie	370

Výkon v miliardách dolarů

MNC kontrolují ½ mezinárodního obchodu

Nová kategorie lídru

Nové tlaky působící na manažery

Vytvářet sdílenou vizi

Vytvořit a přijmout zdravou stupnici etických hodnot

Rozvíjet lidí a delegovat na ně pravomoci

Myslet v globálním kontextu a dokázat stanovit jasné priority

Úspěšný Leaderschip

Disponovat emociální sebedůvěrou

Efektivní komunikační dovednosti

Přijímat změny

Nové tlaky působící na manažery

esf evropský sociální fond v ČR
EVROPSKÁ UNIE
MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY
OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost
UNIVERZITA OBRANY
INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Závěr

Zapojení do globalizačního dění:

- nižší mzdové náklady;
- vyrovnanější kvalita;
- lepší přístup k technologiím;
- snazší přístup k lokálním trhům;
- nižší výrobní náklady dosahované společným využíváním kapacit;
- snížení nákladů na logistiku z důvodů přítomnosti dodavatelů v místě;
- nižší daně;
- vyrovnanější odbyt vyloučením sezónních výkyvů na domácím trhu;
- výhodnější podmínky pro hotovostní obchody;
- kompatibilita výrobních zařízení;
- menší tlak odborů.

Globální manažer – myslet globálně jednat lokálně

evropský sociální fond v ČR
EVROPSKÁ UNIE
MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY
OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost
UNIVERZITA OBRANY
INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ